

Megkezdí működését a kereskedők bevásárló részvénytársasága.

(Saját tudósítónktól.) A Szegei Kereskedők Egyesülete Bevásárló Részvénytársasága a közeli napokban megkezdí működését. A részvénytársaság tudvalevőleg mintegy három hónap előtt alakult meg 200,000 korona alaptőkével. A részvények legnagyobb részét az érdekelt kereskedők jegyezték. Az új intézmény működése elé városszerte nagy érdeklődéssel és várakozással tekintettek, mert a vállalatot az árubeszerzés nehézségeivel egyre jobban küzdő kereskedők hozták létre. Köztudomásu, hogy a ma még szabad árukhoz is nagyon nehéz hozzájutni, ezért van, hogy gyakran szenvednek a tőkében nagyon erős kereskedők is áruhiányban. A részvénytársaság hivatása lesz, hogy a szabad forgalomban megmaradt összes közszükségleti cikkeket nagyban bevásárolja és Szegekre hozza. Kicsinyben természetesen a vállalat nem fog árusítani, hanem a beszerzett árukat forgalmukhoz mért arányban továbbítja a kereskedőkhöz, akik az elárusítást végzik.

A részvénytársaság tudvalevőleg azzal a programmal alakult meg, hogy a háboru miatt mindig nehezebbé váló helyzetben a közéletmezés ügyén lendíteni fog. Ehez az irányelvéhez fogja szabni munkásságát a

háboru egész tartama alatt. A vállalat igazgatójául Geiszler Jenőt szerződtették, aki a beszerzett információk szerint alapos képzettségű és kellő gyakorlattal rendelkező kereskedő. Geiszler a közeli napokban el is foglalja állását.

A részvénytársaság iroda- és raktárhelyisége a Dugonics-téri Forbáth-féle házban lesz. Az igazgatót kétségtelenül nehéz munkakörében a vállalat igazgatóságán kívül a szegei jőnevű kereskedők egész sora fogja támogatni. De hogy az intenzív munkásság az adott keretekben minden körülmények között biztosítható, az igazgatóság a maga kebeléből két tagot, *Bittó Mánkot* és *Szécsi Izsót* küldte ki, hogy úgy az árubeszerzésnél, mint különösen a helyi viszonyokról való alapos tájékoztatás tekintetében állandóan támogassák a vállalat ügyeinek intézőjét.

Az új részvénytársaság most meginduló működéséből hihetőleg áldásos eredmények fakadnak a közönségre. Bizonyára meleg rokonszenvvel fogadja a hatóság, de különösen a közéletmezési hivatal is a mai viszonyok között ilyen munkaprogrammal megkezdődő tevékenységet.

A birodalmi kancellár és az új tájékozódás.

E címen dr. Haas Lajos, Karlsruhe birodalmi gyűlési képviselője a *Berliner Tageblatt* legutóbbi számába az alábbi érdekes vezércikket írta:

— A kancellár február 27-iki beszéde, miként nem egy más háborus beszéde, okmánya lesz a német történelemnek és német szellemi életnek, — nemcsak azért, mert a német birodalom legfőbb tisztviselője mondotta el. Későbbi nemzedékek nálunk is több hálát fognak érezni a kancellár iránt azért, hogy azon méltóságnélküli szitkozódásokkal szemben, amelyekben nemcsak ellenséges újságírók, hanem ellenséges államférfiak részéről is részünk volt, meg tudta őrizni azt a nyugalmat, amely a szó legigazibb értelmében német tulajdonság.

A történelem azonban arról is tudomást fog venni, amit a német belpolitika új tájékozódásáról mondott. A háboru alatt annyi mindenféle történt és annyi mindenfélét mulasztottak el, hogy bizonyára nem emelkedett a bizalomnak az a foka, amellyel a német baloldal a birodalmi kancellár iránt viseltetett. Erős a kétség, vajjon csakugyan megvan-e benné az akarat, hogy erős kézzel levonja a következtetéseket azon gondolatokból, amelyeknek már azelőtt, de különösen ma oly fényes módon adott kifejezést. Gyakran ugyanis a tradíció és szokás, a nevelésből és a környezetből folyó világnézet hatalmasabb, mint a legvilágosabb felismerés. A német liberálisizmusnak és a német demokraciának mindmáig meg kellett volna őriznie a múlt század negyvenes éveiben elhangzott jó beszédekhez való bizalmát, hogy már ma legyen meggyőződve arról, hogy

ez a kancellár fogja céltudatosan bevezetni egy új Németország belső politikáját.

A baloldal azzal is tisztában van, hogy bizonyos körülmények között a legjobb akarat is oly akadályokba ütközik, amelyek nem küzdhetők le máról holnapra, hanem csakis szívós küzdelmek árán. Általában könnyebb egy-egy eszmének a megformálása, mint magának az eszmének megvalósítása. Ép azért egészen érthető, miért lettek a jobboldaliak egyes körei olyan idegesek a kancellárral szemben, aki bizonyára ép oly jól érti meg nem egy kívánságukat és gondolatukat, mint jó maguk. Ámde az idegesség, amelyet a jövőbeni elháríthatatlan fejlődés sejtelve kivált belőlük, kitört és mindig meg fog nyilvánulni oly egyénekkel szemben,

akik úgy cselekednek, miként az ő helyükön mindenki más szükségképpen cselekedni kénytelen volna.

Világtörténelmi események ellen nem szokás panaszkodni, de ezen események végrehajtóit, sőt már azok hirdetőit is ferde szemmel szokás nézni.

Még akkor is a kancellár érdeméül marad meg, hogy biztos tekintettel kimondotta a valóságot, ha a kimondott uton akár a saját akaratából kifolyólag, akár idegen erőttől kényszerülve, habozni fog. Az ő szemében a belpolitika terén való új tájékozódás nem silány jutalma a német népnek a harctéren és idehaza tanúsított nagyszerű teljesítményeinek, amelyek bármekkora is, magától értetődőek és minden politikai számítás nélkül teljesítettek. A kancellár szemében ez az új tájékozódás a német nem-

zet szörnyű történelmi átélésének természetesen következménye. „Új idő keletkezett új néppel.”

A kancellár által kimondott azon gondolat elől, hogy nem az egyesektől, vagy az uralkodó rétegektől és személyektől függ, vajjon megtörténik-e, aminek meg kell történnie, a jobboldaliak sem fognak teljesen elzárkózhatni.

A kancellár felismeri azokat a szörnyű nehézségeket, amelyekkel a német népnek a háboru után meg kell küzdenie;

ő tudja, hogy a béke bekövetkeztével elengedhetetlen minden nemzeti erőnek a tömörítése. Mert ez a béke, akármilyen lesz is, kimondhatatlanul nehéz feladatokat ró ránk. A német jövő és német hatalom jókora része attól fog függni, vajjon nem fognak-e bennünket tulságosan igénybe venni a belső harcok. Ilyen harcaink lesznek. Nem volnánk politikai és hazánkat szerető nép, ha véleménykülönbségek nem vezetnének különböző belpolitikai harcokra. De itt tarról van szó, hogy elkerüljük azt a keserűséget és gyűlölködést, amely elmaradhatatlan, ha akadályokat gördítenek az útjába az egészséges fejlődésnek, annak a politikai kialakulásnak, amit az új viszonyok parancsolólag megkövetelnek, annak, ami a nép tudatában jog gyanánt él.

Együttal felmerült az a kérdés, vajjon nem működött-e már a háboru előtt is tevékenyen az az új nép, amelyről a kancellár beszélt s vajjon lehető lett volna-e Németország a háboru előtti és alatti teljesítménye ezen új Németország ereje és szelleme nélkül? Erre a kérdésre igenlőleg válaszolni, egyértelmű azzal, mint sajnálkozni afölött, hogy már a háboru előtt nem vonták le azokat a következtetéseket, amelyeknek a háboru után való levonása kikerülhetetlen. Németország külpolitikája szempontjából is talán jó lett volna, ha előbb végeztük volna el az új tájékozódást, miután ez

az új külpolitikai tájékozódás már a háboru előtt is teljesen indokolt volt.

Amellett azonban szabad elismernünk azt is, hogy a régi hagyománynak és történelmi s gyakorlati értéknek sok ereje vált be ebben a háboruban és fog bəválni e háboru után. A kancellárnak bizonyára igaza van, amikor nem hiszi, hogy az új idő életét valamely pártsablon szerint szabályozni lehessen. A nagy cél azonban megmarad: az állam legyen az egész nemzet állama!

Hollandia őrizetbe vett egy angol gőzöst.

Rotterdam, március 7. Mint a *Nieuwe Rotterdamsche Courant* jelenti, a *Princess Melitta* nevű fölfegyverzett angol kereskedelmi hajót, amely a *Nieuwe Waterwegben* horgonyoz, katonai őrizet alá helyezték.

Amsterdam, március 7. Az *Allgemeen Handelsblad* jelenti, hogy a *Princess Melitta*, amelynek fölfegyverzett volta miatt félórát tartózkodás után ismét a tengerre kellett volna mennie, nem tért vissza Angliába, hanem befutott *Nieuwe Waterweg* kikötőjébe. A hajón egy beteg is van.